

ZYCIE

tygodnik społeczny

Przemyskie

Nr 14 (22) (Rok II) Środa, 3 kwietnia 1968 r. Cena 2 zł

Z sesji MRN

DOROCZNY OBRACHUNEK

Ostatnia sesja MRN poświęcona była omówieniu zagadnień, dotyczących wykonania planu gospodarczego i budżetu za rok 1967. Przewodniczący MRN Władysław Deręgowski w swoim referacie sprawozdawczym poinformował zebranych o sytuacji w poszczególnych dziedzinach gospodarki narodowej naszego miasta. Ponieważ nie sposób jest w krótkim artykule informacyjnym ująć w pełni wszystkich problemów poruszonych podczas sesji, zmuszeni jesteśmy ograniczyć się tylko do tych danych, które zainteresują niewątpliwie naszych czytelników, a jednocześnie mieszkańców Przemysła.

IŁOŚĆ MIESZKAŃCÓW

W porównaniu z rokiem 1966 stan ludności wykazuje minimalny wzrost o 0,7 proc. Trudna sytuacja mieszkaniowa w mieście sprawia, że osoby przyjeżdżające do Przemysła meldowane są tylko na pobyt czasowy, co powoduje w rezultacie spadek dynamiki wzrostu. Obecnie miasto liczy 51 065 mieszkańców.

BUDŻET MIASTA

Zamykał się na koniec roku 1967 kwota 137 140 000 zł. Dochody ogółem wyniosły 144 684 000 zł, tj. 105,5 proc. planu. Wydatki bieżące i inwestycyjne zrealizowano w wysokości 136 445 000 zł, tj. 99,4 proc. planu. Nadwyżka budżetowa wynosi 8 328 000 zł.

KTO NIE OSIĄGNĄŁ PLANOWANYCH WYNIKÓW

Dochodu nie wnieśli następujące działy: Wydział Oświaty (wykonanie 96,4 proc.), Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej (66,2 proc.) oraz Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, który mimo planowanych założeń nie wykonał w ogóle swoich zadań.

Spółdzielnia „Bednarz” z powodu trudności materiałowych (brak tarcicy dębowej) nie wykonała planu, MHD — Art. Spożywczy i Zakłady Meblarskie PT przez obniżenie kosztów własnych dokonały wpłaty do budżetu miejskiego, ale nie wykonały planu sprzedaży. Zakłady Metalowe Spółdzielni Pracy zrealizowały podatek dochodowy tylko w 80 proc.

Pełnych wpłat do budżetu nie dokonały również następujące przedsiębiorstwa i spółdzielnie: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Powiatowa Spółdzielnia Usług Wielobranżowych, Spółdzielnia Inwalidów „Praca”, Spółdzielnia Remontowo-Budowlana, Spółdzielnia „Ogrodnik”, GS „Samopomoc Chłopska”, PZGS, MPRB.

RZEMIEŚNICZY NIE ZAWIEDLI

Aktualna polityka finansowa państwa stwarza dogodne warunki dla rozwoju zakładów rzemieślniczych, które korzystają z wielu ulg podatkowych. Na terenie miasta opodatkowane były 272 zakłady rzemieślnicze, z których wpłaty do budżetu wyniosły 3 783 tys. zł.

WZROST PRODUKCJI EKSPORTOWEJ

W porównaniu z rokiem 1966 wartość produkcji eksportowej była wyższa o 27,4 proc. Plan produkcji eksportowej zrealizowano w 126,8 proc., osiągając wartość 100 679 tys. zł.

ZATRUDNIENIE

W roku 1967 ilość osób zatrudnionych w zakładach uspołecznionych wzrosła o 1161, w tym 290 znalazło pracę w zakładach przemysłowych.

MODERNIZACJA PLACÓWEK HANDLOWYCH

Wiele uwagi poświęcono modernizacji sklepów. Starano się przystosować je jak najlepiej do celów, którym służą. Bardziej estetyczny wygląd wnętrza sklepów, jak również wystaw i reklam podnosi jednocześnie estetykę miasta. W minionym roku 16 sklepów i 1 zakład gastronomiczny uległy modernizacji.

NASZE BRAKI I BOLĄCZKI

Deficyt materiałów budowlanych, dotyczący przede wszystkim wyrobów hutniczych, utrudnia budowę domków prywatnych właścicieli. Wydział Handlu operuje znikomą ilością potrzebnych i poszukiwanych materiałów. Wymagania mieszkańców są zaspokajane w minimalnym procencie.

W branży spożywczej do braków zaliczyć należy niedostateczne zaopatrzenie w pieczywo, zwłaszcza w dniach przed- i poświątecznych. Brakuje również niektórych asortymentów wędlin. Nie najlepsze wyposażenie sklepów w urządzenia chłodnicze powoduje małą sprzedaż tzw. mrożonek mięsnych, rybnych i owocowo-warzywnych, choć istnieje możliwość dostarczenia na rynek przez przemysł spożywczy tych artykułów.

PROBLEM „DACHU, NAD GŁOWĄ”

Jest ciągle w naszym mieście aktualny. Obecnie możemy spojrzeć z pewnej perspektywy na miniony rok i obiektywnie ocenić stan faktyczny. Ilość izb mieszkalnych zwiększyła się o 772, ale nie wpłynęło to na zmniejszenie wskaźnika zagęszczenia na 1 izbę. Przyczynił się do tego w znacznej mierze ciągły wzrost ilości mieszkańców i burzenie budynków nie nadających się do użytkowania.

W roku 1967 zburzono 6 budynków o 13 mieszkaniach i 33 izbach, natomiast plan inwestycyjny budownictwa mieszkaniowego rad narodowych został zrealizowany w 71,5 proc. Rozpoczęto budowę 2 obiektów mieszkalnych (Ciąg dalszy na str. 2)

PRZYJACIELE

FOT. J. MENDYCHOWSKI

Dla dobra Ojczyzny, dla dobra rozwoju ziemi przemyskiej

Słowom poparcia towarzyszy czyn produkcyjny

W dalszym ciągu do Komitetu Miasta i Powiatu PZPR oraz naszej redakcji napływają rezolucje, w których klasa robotnicza i inteligencja Przemysła wyrażają swoje poparcie dla Komitetu Centralnego partii i Towarzysza Wiesława oraz potępia inspiratorów marcowych ekscesów, domaga się wyciągnięcia wniosków w stosunku do syjonistów i wszystkich tych, którzy osobiste ambicje stawiali ponad dobro Ojczyzny i socjalizmu. Taką samą myśl zawiera również rezolucja uchwalona przez żołnierzy WOP.

Wiele załóg deklaruje poparcie dla polityki partii nie tylko w słowach, lecz również czynem. Wartość zobowiązań produkcyjnych podjętych w minionych kilkunastu dniach na cześć V Zjazdu PZPR wynosi 11 milionów złotych. Robotnicy Oddziału Przeladunkowego PKP w Zurawicy postanowili skrócić średni czas postoju wagonów przy załadunku i rozładunku z 6 do 4 godzin oraz zaoszczędzić znaczne ilości węgla trakcyjnego. Łączna wartość tego zobowiązania wynosi 2 319 tys. złotych.

752 tys. złotych przyniesie gospodarce narodowej czyn załogi Tartaku nr 1. M. in. zwiększy ona produkcję fryz parkietowych na eksport. Na kwotę 2 266 tys. złotych opiewa czyn załogi Przemyskiej Wytwórni Win „Pomona”. M. in. dzięki zobowiązaniom przedsiębiorstwo to wyśle na eksport dodatkowo 50 tys. litrów wina marki „Niedźwiadek”. 143 tys. złotych wynoszą zobowiązania pracowników Rejonu Eksploatacji Dróg Publicznych, 87 500 złotych — Polskich Zakładów Zbożowych, 103 tys. złotych — PGR w Olszanach.

W ślady starszych poszła również przemyska młodzież. Pieniądze uzyskane ze zbiórki makulatury przekazuje ona na rzecz budowy Pomnika Walk Rewolucyjnych oraz Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka. Dobrze świadczy to o patriotycznej postawie młodego pokolenia. O pięknych czynach młodzieży informują nas m. in. dyrekcje: Szkoły Podstawowej dla Dzieci Głuchych i Technikum Ekonomicznego.

Politykę partii popierają również członkowie przemyskich spółdzielni produkcyjnych. Znalazło to swój wyraz m. in. w przekazaniu kwoty 20 tys. złotych na zakup ciągnika — prezentu dla wietnamskich chłopów. Do tego daru nasi rolnicy dołączają życzenia, by nad wietnamską ziemią jak najszybciej zapanował pokój.

Do wypadków z dnia 8 marca br. ustosunkowali się również członkowie Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysku. W uchwalonej przez nich rezolucji czytamy: „...po zapoznaniu się z przemówieniem I sekretarza KC PZPR tow. Władysława Gomułki — w sprawie zajęć w Warszawie — w pełni solidaryzujemy się z oceną tych wypadków i sytuacji politycznej w naszym kraju.

Potępiamy ekscesy nieodpowiedzialnych grup polityków i syjonistów, którzy poprzez podburzanie młodzieży chcieli ich rękoma zrealizować swoje rewizjonistyczne i antysocjalistyczne cele... Chcemy w spokoju, rzetelną pracą intelektualną umacniać naszą Ojczyznę i budować w Polsce socjalizm.

Coś z życia

„CUDOTWÓRCA...”

Zadzwoił telefon. Wzywano pogotowie ratunkowe do ciężko chorej kobiety, mieszkanki jednej z przemyskich wsi. Wkrótce lekarz dyżurny znalazł się w domu pacjentki. Wchodząc, w pośpiechu nie schylił się (jest osobą bardzo wysoką), uderzył więc głową we framugę drzwi, aż zobaczył... wszystkie gwiazdy. Zaklął i rozcierając guz, gromkim głosem zawołał: „Gdzie ta chora!”

Łóżko niedoszłej pacjentki świeciło pustką. Znać było, że opuszczono je w pośpiechu. Co się stało?

Oto obłożnie chora kobieta, od lat kilku nie podnosząca się z łóżka, zabaczywszy „ogromnego człowieka”, który z impetem zdążył ku niej, nagle „ozdrowiała” i... zmoczyła przez okno. Chorobę, jakby ręką odjął...

Lekarz z pogotowia uzyskał miano... „cudotwórcy”.

W NUMERZE:

◆ Ostatni więzień Spandau
● Wojciech Kossak i Samosierra

W KRÓTKCE:

Handlarze żywym towarem

WOJCIECH KOSSAK

Wojciech Kossak urodził się w Paryżu w 1857 roku, zmarł w Krakowie w 1942 r. Studiował w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, Akademii Monachijskiej i w Paryżu. Największy wpływ na jego twórczość wywarli Juliusz Kossak i Józef Brandt. Po ojcu, Juliuszu Kossaku, odziedziczył zainteresowania tematyką historyczną i batalistyczną, malował także sceny z motywami wojskowymi oraz portrety. Był malarzem bardzo popularnym. Talent w połączeniu z zadziwiającą wprost łatwością malowania sprawiły, że twórczość jego należała do wyjątkowo płodnych. Pozostawił setki, może nawet tysiące prac, których wartość artystyczna jest jednak bardzo zróżnicowana. Z biegiem czasu poziom artystyczny jego obrazów obniżał się, zaznacza się to szczególnie po roku 1920.

Ulubioną przez Wojciecha Kossaka formą wypowiedzi malarskiej były obrazy wszelkich rozmiarów; znalazł w nich wyraz cały rozmach jego talentu batalisty. Posiadał też znaczną umiejętność operowania tłumem, doskonałą znajomość realiów wojskowych, co w połączeniu z biegłością techniczną sprawiło, że płótna jego odznaczały się dużą ekspresją wizualną.

Z końcem lat 90-tych ubiegłego wieku powierzono Kossakowi wykonanie pano-

ramy Samosierry. Po przestudiowaniu opisów szarży polskich szwoleżerów w 1808 r. we wspomnieniach jej uczestników i opracowaniach historycznych, wyjechał Kossak do Hiszpanii dla przeprowadzenia studiów w terenie, razem z Michałem Wywiórskim, który malować miał pejzaże panoramy. W wydanych w 1913 roku w Krakowie „Wspomnieniach” Wojciech Kossak wiele miejsca poświęca sprawom „Samosierry” znacznie więcej niż innym swoim dziełom. Cytowane niżej fragmenty jego wspomnień z Hiszpanii zawierają zarazem dosyć wierne opisy panoramy:

„(...) obejmując całe pasmo wzrokami, widzę, gdzie Samosierra. Tam! Tylko tam, gdzie wśród stromych i wysokich szczytów to łagodne zagłębienie, tak, to jest jedyne przejście przez Guadarramę i jedyna droga do Madrytu.

(...) Wizje mojej malarskiej fantazji zapełniają mi drogę, sceny z pamiętników Zakuskiego, księżnej d'Abrantes, generała Dezyderego Chłapowskiego, sceny z „Popiołów” Zeromskiego tłoczą się i kłębią! (...) Szosa szeroko idzie wzdłuż szumiącego górskiego potoku (...) Lecę już klusem. Wywiór za mną, mijamy tę skałę, która była bramą tego piekła i widzimy naraz całe pole bitwy — szeroka dolina wznosząca się łagodnie ku szczytom siódła.

(...) Szosa jest zamknięta z obu stron murem z głazów i obsadzona topolami... Tam daleko u szczytu siódła jeszcze rudzieją na tle szarych mgieł złotawe sylwety topoli. (...) Porównując Samo-Sierę w naturze z płodami imaginacji naszej, nas malarzy, co ją chcieli ze swej fantazji odtworzyć wygląda dla nie-żołnierza bardzo niewinnie, nie ma przepaści ani jarów.

Ten nasz samotny szwadronik (136 koni) zmuszony pędzić co koń wyskoczy po wytkniętej jedynej drodze, na którą koncentrycznym ogniem biją wszystkie armaty Palafoxa, zmiatając wszystko krzyżowym ogniem, to gorze niż skały i przepaście...

Ja moją kompozycję już widzę. Dwóch szaserów konnych gwardii poprzedza cesarza i jego świetny sztab. Równocześnie au pas gymnastique walą się pułki piesze woltżerów i fizylierów francuskich na prawo i na lewo od szosy. Obok podium, tu będzie pierwsza bateria. Armaty krwią złane, szwoleże-

rzy i ich konie w furii natarcia powbijają się między armaty. w ostatnim technicznie jeszcze sięgając kurczowym odruchem za zdobyte armaty... Cicho naraz w tym strasznym piekle... Szwadron z którego ledwie połowa jeszcze żyje, zakreślił teraz marsz ku drugiej baterii, tam najstraszniejsza czeka go haka-tomba... Hrabia Segur, przyjaciel Polaków, adiutant cesarski — widząc tę szarżę jedyń, nie wytrzymał, sadzi z ordynansem swoim za bohaterem szwadronem... Widzę majaczące w oddali dalsze baterie, gdzie kanonierzy z zapalonymi lontami czekają, aż z zakretem ukaże się resztki szwadronu, już tylko kilkunastu.

W kilka minut po nich zabrzmią trąbki pozostałych szwadronów nieśmiertelnego pułku — lekkokonnego gwardii — (...) szwadron Kozietulskiego wyciął co było do wycięcia i zdobył wszystkie armaty, a oni jak i kawaleria gwardii francuskiej pojadą już wolną drogą.

Rozpoczynamy studia terenu. Wywiór jest nieoceniony, robota idzie w nastroju przedziwnym... Wiem nareszcie, jakim jest wawóz Samo-Sierry.

(...) Wróciwszy z Hiszpanii do Berlina z prawdziwą rozkoszą wziąłem się do komponowania bitwy pod Samosierrą, z rozkoszą, bo komponowanie tej bitwy przy tak ściśle określonym terenie, żołnierzowi i kawalerzyscie pozwalało na najdokładniejsze zbliżenie się do istotnego przebiegu akcji. Jest ona bowiem tak ściśle związana z ową śmiertelną szosą, jak pocisk z armatą. Tak samo dokładnie oznaczyć można i stanowisko świty Napoleona, jak i armii Palafoxa.

Studia pejzażowe Wywiórskiego były doskonałe. Niebawem cztery wielkie płótna, z których każde odpowiadało jednej stronie świata i jednej czwartej panoramy w jednej dziesiątej były gotowe.

Generał — gubernator księżę Imeretyński nie życzył sobie jednak wystawienia Samosierry w Warszawie. Był to rok 1912. Ostateczny kształt tego dzieła nie został zrealizowany. Kossak nie mógł już namalować wielkiej panoramy. Píše o tym we „Wspomnieniach”: „Znalazłem się w sytuacji bardzo ciężkiej. Budynek panoramiczny na Karowej ulicy zakontraktowałem na dwa lata po tysiąc rubli miesięcznie, płótno w Brukseli zamówiłem za dziesięć tysięcy franków, połowę tych sum zapłaciłem z góry, stanąłem więc wobec katastrofy finansowej”.

Przebywał potem Kossak czas jakiś u Świerżawskich w Ostrowie pod Przemysłem i gościnnym gospodarzem ofiarował szkice Samosierry. Jakkolwiek obrazy te notowane są w encyklopediach i opracowaniach malarstwa XIX/XX wieku, niewiele zna je z autopsji, przed zapomnieniem ocaliły je zapewne „Wspomnienia” ich autora. LT

Sylwetki aktorów przemyskiej sceny w rysunku E. Kmiecika

KAROL TRYGALSKI

ZBIGNIEW GROCHOWSKI

ADAM EDWARD SMUK

Aby Kossak pozostał w Przemysłu

Ostatnio powołano Społeczny Komitet Zakupu Dzieł Sztuki, którego przewodniczącą jest Kazimiera Hodór — sekretarz propagandy KMP PZPR. Komitet postawił sobie za cel zebranie funduszy na zakup panoramy W. Kossaka — „Bitwa pod Samosierrą” i urządzenie stałej ekspozycji.

Institucje, organizacje oraz osoby, które zechcą się do tego przyczynić swymi datkami informujemy o otwarciu specjalnego konta wpłat: Społeczny Komitet Zakupu Dzieł Sztuki — PKO — Oddział w Przemysłu 29-9-96.

A oto pierwsza lista ofiarodawców: Towarzystwo Przyjaciół Nauk — 1000 zł, Stanisława Epińska — 100 zł, Ryszard Stączek — 100 zł, Zygmunt Felczyński — 100 zł, Antoni Kunysz — 100 zł, Kazimiera Hodór — 100 zł, Józef Januszewski — 100 zł, Władysław Burnatowicz — 100 zł, Kazimierz Ekiert — 100 zł.

„Pol-Met” bawi

Klub „Feniks” przy MDK gościł w swej sali kabaret „Pol-Met”, działający przy Klubie „Metalowiec”. Kolejny występ „Pol-Metu” został powitany z entuzjazmem przez bywalców „Feniksa”. Celna lokalna satyra (własne teksty) i oryginalne wykonanie utworów złożyły się na przyjemny spektakl. Dużą w tym zasługą reżysera i wykonawcy Edwarda Adama Smuka.

HENRYK WOŹNIAK

WAGARY z konieczności

Czas akcji: 20 marca 1968 r. Miejsce: przystanek autobusowy w Drohojowie. Bohaterowie: kandydaci na pasażerów w liczbie 15 (wśród nich 4 posiadaczy biletów miesięcznych). Ponadto udział wzięli i odegrali niepoślednią rolę: dwa autobusy wraz z załogą.

Godz. 7.40. Na przystanku kilku pasażerów oczekuje na autobus, którego planowy odjazd wyznaczony jest na godz. 7.47. Oczekiwanie za bardzo się przedłuża. Sytuacja staje się podejrzana: „Może jeszcze nie leciał na dół? — smują domysły, co niecierpliwsi. Faktycznie. Nie trzeba było długo czekać, by złowroźna przepowiednia się spełniła. Oto o godz. 8 na horyzoncie ukazały się dwa autobusy (jeden z godz. 9.33) w drodze do punktu wyjściowego. Czekających opanował „wistelczy humor”.

Jedzie! Z dala dał się słyszeć warkot nadjeżdżającego autobusu. Nadjechał z całym impetem. Spieszył się bardzo. Ledwie dostrzegalnie zwolnił, by zakomunikować, że z tyłu jedzie dru-

gi. I odjechał, wzniciając kurz, pozostawiając rozczarowanych na łasce losu...

„Jaką wartość ma bilet pracowniczy i jakie prawa posiada jego właściciel?” — głośno myśleli, kipiąc z oburzenia.

Na następny autobus trzeba było czekać jeszcze ponad 10 minut w sytuacji „czas — to pieniądź”. Chyba jednak nie u nas, tylko u tych znan Tamizy...

W piękny, słoneczny poranek dnia 20 marca kilku pracownikom przemyskich zakładów pracy odnotowano ponad godzinne spóźnienie. Można ich było posadzić o... węgry. A oni tymczasem cierpliwie czekali, czekali, czekali... Potem zaczęli psio-czyć na czym świat stoi, zaś wskazówki zegarów posuwały się nieubłaganie naprzód. Normalna kolej rzeczy. Natomiast z autobusowym odstępstwem od reguły trzeba się było pogodzić, z małą kropką optymizmu, że... jutro będzie lepiej. Oby! Tego wszystkim czekającym na przystankach autobusowych życzy „ZDENERWOWANY OPTYMISTA”

Z OSTATNIEJ CHWILI

Wprawdzie „jutro” było lepsze, ale już 22 marca sytuacja się powtórzyła. No cóż, historia lubi się powtarzać... Autobus (spóźniony 40 min.) z godz. 7.47 w ogóle się nie zatrzymał. A przecież w diagramie miał, a przynajmniej powinien mieć, zarezerwowane miejsce dla „miesięcznych”. Jak to właściwie jest? Może, dyrekcja PKS będzie łaskawa odpowiedzieć tym, którym nie w smak jest „autobusowa przeplatanka”...

NAUKA I PRACA w zgodnej idą parze

Przy Zasadniczej Szkole Zawodowej w Przemyślu działa 15 kół Związku Młodzieży Socjalistycznej. Liczą one 256 członków. Najliczniejsze koło zrzesza 26 uczniów, najmniejsze zaś — 9. W oparciu o wytyczne ZM ZMS zarząd szkolny opracował konkretny plan działania. Zawiera on następujące punkty: pomoc w nauce, rozwijanie i propagowanie sportu i turystyki, organizowanie imprez rozrywkowych oraz udział w czynach społecznych.

Przyznać należy, że młodzież z „zadówki” to aktywni społecznicy. Świadczy o tym wartość podejmowanych przez nią czynów. Przy budowie pomnika w Nehrybce uczniowie ZSZ wykonali prace wartości 120 tys. zł.

Dla uczczenia IV Zjazdu ZMS członkowie organizacji szkolnej przepracowali społecznie 390 godzin.

W działalności ZMS-owców poważny udział ma także rozrywka. Składają się na nią nie tylko wieczorki taneczne. Łącząc przyjemne z pożytecznym organizują oni bowiem okolicznościowe zgadulki, związane tematycznie np. z 50 rocznicą Rewolucji Październikowej, 10-leciem ZMS, 25-leciem ZWM itp. Na wszystkich niemal imprezach gościli przedstawiciele ZP ZMS.

Wszelchnica społeczno-polityczna, działająca przy tutejszej szkole, w roku ubiegłym uznana została za jedną z najlepiej pracujących w województwie.

Dzięki pomocy dyrektora szkoły — L. Cichego oraz majora — E. Hejnowicza, zarząd szkolny ZMS nawiązał współpracę z Kołem Młodzieży Wojskowej z jednostki WOP.

Aktywna praca organizacji jest dziełem jej członków. Do najaktywniejszych, wyróżniających się codzienną postawą, nauką i pracą w warsztatach szkolnych należą następujący koledzy: E. Misiuk, J. Bester, J. Homa, W. Cichoński, E. Augustyn, R. Kudelski — aktualny przewodniczący zarządu szkolnego i inni.

Dla uczczenia święta 1 Maja młodzież postanowiła przepracować społecznie około 800 godz., które wypełnią prace takie, jak porządkowanie terenu wokół szkoły, naprawa urządzeń warsztatowych, wykonanie pomocy naukowych itp.

ZMS-owcy z ZSZ na każdym kroku dowodzą, że naukę można pogodzić z rozrywką i pracą społeczną. Wszystkim kolegom ze szkolnej organizacji ZMS gratulujemy i życzymy dalszej owocnej pracy. A ich rówieśników zachęcamy do naśladownictwa.

Al-Bo

W XVI wieku rozwinęła się w Przemyślu i okolicy reformacja. Do nowych prądów przychylnie ustosunkowało się mieszczaństwo i wiele szlachty. Działali tu kalwini, arianie, luteranie. Np. w Dubiecku mieszkał Stankar — znakomity mówca i organizator szkół kalwińskich. Popierali go i umożliwiali pracę Stadniczy. Przez pewien czas istniała w Dubiecku szkoła kalwińska. Konkrowała ona skutecznie ze szkołą parafialną w Przemyślu.

Popierali reformację właściciele Drohojowa, Dynowa, Birczy, Pruchnika, Babic. Głośna na całą Polskę była sprawa kalwina Samuela Bolesztrazycy z Bolesztrazyc. W 1620 roku przetłumaczył on i wydał antypapieską książkę Piotra de Moulin pt.: „Heraklin albo o próżności świata”. Z rozkazu biskupa przemyskiego Grochowskiego tłumacz został uwięziony, a książka spalona.

W XVI wieku rolę współczesnych nam klubów spełniały łaźnie. Każdy mieszczanin odwiedzał je przynajmniej raz na tydzień i to nie tylko po to, aby się wymyć, lecz pogawędzić i załatwić kilka interesów. Łaźni było w mieście kilka. Pierwszą zbudowano w 1580 roku „... Roku Pańskiego 1580 łaźnię miejską przy bramie wodnej położoną, począł w tym roku budować Bonontusz murarz, mieszczanin przemyski, a byli potenczas rajcami i szafarzami miasta sławetni mieszczanie Tomasz Krymski i Jan Organista. Kamień węgielny położono na dniu 9 marca tego roku”.

Z Przemyślem w XVI i XVII wieku związane są nazwiska wielu wybitnych luminarzy nauki i pisarzy, jak Piotra Tomickiego — podskarbiego Zygmunta I, Andrzeja Krzyckiego — poety łacińskiego, Walentego Herburtu wybitnego humanisty, kronikarza Pawła Piaseckiego, pierwszego publicysty Stanisława Orzechowskiego i kartografa Bernarda Wapowskiego, utrzymującego ożywione kontakty z Mikołajem Kopernikiem.

W roku 1735 ziemia przemyska wydała na świat jednego z największych swoich synów Ignacego Krasickiego. Urodzony w Dubiecku, wykształcony w Przemyślu bardzo często w twórczości nawiązuje do rodzinnych stron.

Uczcili pamięć gen. Karola Świerczewskiego

Z okazji 21 rocznicy śmierci generała Karola Świerczewskiego 28 marca odbył się w Przemyślu uroczysty wiec. Uczestniczyli w nim przedstawiciele organizacji politycznych, społecznych, młodzieżowych, Wojska Polskiego i zakładów pracy. Okolicznościowe przemówienie wygłosił płk Aleksander Dutka. Następnie u stóp pomni-

ka gen. Świerczewskiego złożono wieńce.

Podobna uroczystość odbyła się w Dubiecku, gdzie przemówienie okolicznościowe wygłosił sekretarz KG Jan Sura. Zebrani mieszkańcy Dubieccyzy m. in. uchwalili rezolucję wyrażającą pełne poparcie dla partii i Władysława Gomułki.

Przed Dniem Pracownika Służby Zdrowia

Przed kilku dniami, na posiedzeniu wyjazdowym Prezydium Zarządu Okręgu Zw. Zaw. Pracowników Służby Zdrowia i Prezydium Zarządu Wojewódzkiego Związku Młodzieży Socjalistycznej, które odbyło się w Przemyślu, zapadła decyzja nadania trzech kolejnych tytułów OPS dla oddziałów szpitala miejskiego: dziecięcego, neurologicznego oraz noworodków i wcześniaków. Otrzymają je one oficjalnie na akademii z okazji Dnia Pracownika Służby Zdrowia. Jest to zaszczytne wyróżnienie za dobrą pra-

cę! Stan posiadania owych najwyższych laurów pracy socjalistycznej wzrosło dzięki temu w przemyskim szpitalu do ośmiu.

Pracownicy szpitala znani są z zaangażowania społecznego wyrażającego się licznymi wyjazdami ekip lekarskich w teren, prowadzeniem akcji patronażowych itp.

Dla uczczenia V Zjazdu Partii tamtejszy aktyw przy poparciu całej załogi, wystąpił z nową, ciekawą i zasługującą na słowa uznania inicjatywą zorganizowania społecznego ośrodka zdrowia w Stubnie oraz roztoczenia należytej opieki specjalistycznej nad chorymi w rejonie Birczy i Dubiecka. Ten całkowicie bezinteresowny wysiłek wzięli na swoje barki członkowie Oddziałów Pracy Socjalistycznej. Realizacja tak cennych zamierzeń (do której przystąpi się w ciągu najbliższych dni) dopełni do właściwego rozwiązania trudnego dla naszego powiatu problemu zapewnienia ludności usług w zakresie ochrony zdrowia.

1.

Aż kusi, aby informację o Irenie MARCINIAC rozpocząć cytatem Mickiewicza o książkach, co to pod strzechy... Można by i tak, gdyby nie to, że w Zurawicy domów pod strzechą chyba już nie ma. Nie o domach jednak tym razem, lecz o książkach i bibliotekarce, która je wypożycza, zakupuje, okłada, troszczy się, by nie uległy zbyt szybkiemu zniszczeniu. I tak stale, od siedmiu lat. Sama polubiła książki i potrafiła to uczucie zaszczerpić wśród 1260 mieszkańców gromady (tytu było czytelników w ubiegłym roku).

W swej bibliotekarskiej pracy pani Irena nie ogranicza się jednak do wypożyczeń. W ciasnej, lecz przestronnej czytelni organizuje spotkania autorskie, odczyty, konkursy, wieczory dyskusyjne. Np. obecnie około 100 czytelników przygotowuje się do konkursu „O złoty kłos”. Jest przekonana, że jeszcze lepiej mogłaby „rozkręcić robotę”, gdyby nie ciasnota lokalu, którym dysponuje biblioteka. Jest jednak nadzieja, że pod tym względem wkrótce zmieni się w Zurawicy na lepsze. GRN przystąpi do rozbudowy biblioteki. W kosztach party-cypować będzie również Wydział Kultury Prezydium PRN.

ol

Sejmik aktywu młodzieżowego

„Budujemy i bronimy”

Z inicjatywy Zarządu Miejskiego ZMS i Powiatowego Sztabu Wojskowego odbył się przed kilku dniami sejmik aktywu Związku Młodzieży Socjalistycznej i Kół Młodzieży Wojskowej poświęcony zagadnieniu ludowej obronności kraju. Obrady toczyły się pod hasłem: „Budujemy i bronimy”. Uczestniczyła w nich se-

ktretarz KMJP PZPR Kazimiera Hodór.

Referat wprowadzający do dyskusji wygłosił wiceprzewodniczący ZM ZMS Roman Biłyk. Wypowiedzi biorących udział w sejmiku koncentrowały się wokół praktycznego stosowania w życiu ustawy sejmowej dotyczącej powszechnej obronności kraju i

związanego z tym współdziałania organizacji młodzieżowych, zakładów pracy, wojska, LOK-u, PCK i innych.

Podczas obrad wyświetlono zestaw filmów krótkometrażowych (dokumentalnych i szkoleniowych) WWP „Czołówka” oraz film fabularny „Barwy walki”.

1.

